

OVER HET IJ FESTIVAL ALS PODIUM VAN DE STAD

Ondernemingsplan 2017-2020
Amsterdams Fonds voor de Kunst, vierjarige subsidies

©Saris & den Engelsman

INHOUD

1.	Samenvatting	1
2.	Artistieke visie en programmeringsprofiel 2017-2020	1
2.1	Missie	1
2.2	Artistieke visie	1
2.3	Locatietheater	2
3.	Festivalprogramma 2017-2020	3
3.1	Drie programmalijnen	3
3.2	Internationaal programma	5
3.3	Verdiepingsprogramma De Stad van Morgen	6
4.	Doorstroom binnen het programma / plek voor onderzoek en experiment ...	6
4.1	Zeecontainerprogramma	6
4.2	Platform	7
4.3	Samenwerking met Oerol: het Atelier	7
4.4	Samenwerking met Grachtenfestival Amsterdam: muziektheaterroute	8
4.5	Samenwerking met Theater Frascati: de stad als podium	8
5.	Terugblik 2013-2015 / zelfevaluatie	8
5.1	Een nieuwe visie: de stad centraal	8
5.2	Unieke programmering	9
5.3	Samenwerking Over het IJ Festival en Oerol	10
5.4	Festivalstad	10
6.	Over het IJ Festival en samenwerkingspartners / belang voor de stad	11
6.1	Partners in stadsontwikkeling	11
6.2	Samenwerking met festivals	12
6.3	Samenwerking met theaterscholen / kunstvakopleidingen	13
6.4	Partners in talentontwikkeling op locatie	13
7.	Duurzaamheid en toegankelijkheid	14
8.	Organisatie Stichting IJ Producties / zakelijke kwaliteit	14
9.	Financiën	15
9.1	Cultureel ondernemerschap én een stevige basis	16
9.2	Toelichting meerjarenbegroting	16
9.3	Nieuwe fondsen en sponsors	16
10.	Publieksbereik en marketing	17
10.1	Marketing als DNA van Over het IJ Festival	17
10.2	Bezoekers en doelgroepen	18
10.3	Marketingstrategie	18
10.4	Doelen 2017-2020	19

1. SAMENVATTING

Met zijn bijzondere, eigentijdse en eigenzinnige programmering en een gemêleerd publiek is Over het IJ Festival hét locatietheaterfestival van Amsterdam. Iedere zomer vormt de stad met al haar verhalen, vraagstukken en ontwikkelingen het uitgangspunt voor een festivalprogramma met werk van theatermakers en kunstenaars die werken vanuit een engagement met de urbane omgeving. De NDSM-werf en een focus op Amsterdam-Noord vormen de basis, maar de spanbreedte is groter doordat ook andere wijken en bijzondere stadse locaties als speelgebied en inspiratiebron bij het festival worden betrokken. De voorstellingen van de makers, die gepresenteerd en ook vaak ontwikkeld worden op unieke locaties, zijn bepalend voor het profiel van Over het IJ Festival. De band met de stad en haar bewoners wordt er op bijzondere wijze in tot uitdrukking gebracht.

De grote kracht van het festival is de ruimte die het biedt aan jonge makers om het werken op en met een locatie (verder) te ontwikkelen. Samenwerkingsverbanden, ook tussen jonge en gearriveerde makers, blijken telkens weer vruchtbaar. Uit die kruisbestuiving ontstaat een fris en innovatief programma, waarin met nieuwe theatertalen wordt geëxperimenteerd.

Over het IJ Festival neemt in Amsterdam een unieke positie in door te opereren op het snijvlak van artistieke, maatschappelijke en economische velden, met partners binnen al deze sectoren. Die kwaliteit zal de komende jaren alleen nog maar verder groeien.

2. ARTISTIEKE VISIE EN PROGRAMMERINGSPROFIEL 2017-2020

2.1 Missie

Over het IJ Festival laat talentontwikkeling hand in hand gaan met de ontdekking van nieuwe theatertalen en –vormen buiten de context van een theaterzaal. Het festival wil de stad Amsterdam en zijn IJ-oever de inspiratiebron laten zijn voor innovatief en hoogstaand theater, met als vaste bestanddelen interdisciplinaire samenwerkingen en het verkennen en laten versmelten van nieuwe theaterstijlen: van locatietheater (speciaal gemaakt voor de betreffende locatie) en ervaringstheater (zoals een theatrale wandeling) tot meer installatie-achtige vormen met een knipoog naar architectuur en performancekunst. Over het IJ Festival wil hiermee een breed publiek bereiken: theaterfijnproevers, wijkbewoners, beginnende culturele omnivoren en alles daartussen.

Over het IJ Festival programmeert geen voorstellingen die ook in een theaterzaal of willekeurig waar dan ook zouden kunnen staan. Binnen het programma wordt gezocht naar een oprechte inhoudelijke verbinding van de voorstellingen met hun fysieke locatie en de (sociale) context hiervan. Hiermee onderscheidt het festival zich van andere festivals (en culturele instellingen) in de stad die ook voorstellingen op locatie presenteren als Amsterdam Fringe, TF, Holland Festival en het ITs festival.

Het festival vindt jaarlijks plaats, begin juli, gedurende 10 dagen, voordat in de regio Noord de zomervakantie begint. Met de programmering van WKs en EKs voetbal wordt rekening gehouden.

2.2 Artistieke visie

Over het IJ Festival blijft de komende jaren de stad en het begrip stedelijkheid verkennen. Scherper dan ooit wil het festival zich verhouden tot de fysieke en sociale omgeving waar het zich in beweegt. Driekwart van de mensheid woont op dit moment in een stad en dat aandeel is groeiende. Wij leven in de grootste stad van Nederland, maar in vergelijking met andere wereldsteden is Amsterdam eigenlijk een dorp. Tegelijkertijd staat onze stad al jaren in de top-10 van vele reissites.

Een stad, welke dan ook, bestaat niet alleen uit gebouwen, straten, verkeer en groen, maar vooral uit mensen – in het geval van Amsterdam zijn dat mensen die leven op een van de dichtstbevolkte stukjes aarde. Over het IJ Festival ziet dat deze mensen worstelen met vraagstukken en thema's die het waard zijn om te delen of om een stem aan te geven. Kwesties die vragen om nieuwe perspectieven, waarbij de verbeeldingskracht van de kunstenaar van grote betekenis kan zijn. Over het IJ Festival speelt in op de zichtbare beweging in de samenleving, op de zoektocht van mensen naar een nieuwe relatie tot hun omgeving, naar kleinschaligheid, ontmoeting, meer persoonlijk contact, naar betrokkenheid bij het bouwen aan de stad van morgen. Met name in Amsterdam-Noord, het directe speelveld van het festival en qua bewonerssamenstelling en aanblik een snel veranderend stadsdeel, liggen dit soort behoeften dicht aan de oppervlakte. Bestuurders, gebiedsontwikkelaars en wijkmakelaars zijn op zoek naar antwoorden en kansen. Ook buiten Noord verkennen overheden nieuwe omgangsvormen met burgers: hoe hen te betrekken bij de ontwikkeling van hun stad?

Over het IJ Festival bouwt mee aan de stad van morgen, een stad die mensen verbindt, waarin wordt gewerkt aan een duurzame toekomst. Het festival gelooft dat kunst een belangrijke rol kan spelen in het *bottum up* tot stand brengen van verbinding, nieuwe perspectieven en innovaties. Over het IJ Festival maakt deel uit van de stad, infiltreert in de stad, maar vormt ook een stad (of dorp) binnen de

stad. Over het IJ Festival voelt de noodzaak en de kracht om iets te betekenen in de stad, door brug, platform, matchmaker en schakel te zijn tussen kunstenaars, publiek en bewoners.

Het presenteren en ontwikkelen van locatietheater blijft essentieel. Die ambitie wordt verbreed en verdiept door te zoeken naar geëngageerde kunstenaars / theatermakers die zich wezenlijk bezighouden met wat er speelt in de stad en met de invloed daarvan op ons leven en onze leefomgeving. De plek van een voorstelling is meer dan alleen een fysieke locatie, ze vertegenwoordigt ook een maatschappelijke context waartoe de makers zich proberen te verhouden. De locatie en bijbehorende context wordt hierbij bijvoorbeeld als startpunt genomen, gaat op met het te vertellen verhaal, of er wordt door de maker juist iets tegenover gesteld. Of, een ander voorbeeld, werk van (meer) autonome kunstenaars krijgt door of geeft aan de locatie en binnen de bijbehorende context een bijzondere betekenis. De artistieke kracht van de betrokken theatermaker/kunstenaar staat altijd voorop. De rol van de kunstenaar en de vraag hoe ver die rijkt, hoe kunstenaarschap en de kracht van verbeelding midden in de samenleving kunnen worden ingezet, zijn belangrijke issues. Er wordt een verbinding gezocht met de bezoekers, die als stadsbewoners worden aangesproken en die zo niet alleen een inspiratiebron zijn, maar ook als *'partner in crime'* een rol hebben binnen het programma.

Iedere kunstenaar / theatermaker wordt uitgedaagd om de stad te beschouwen, een nieuw of geheel eigen perspectief te bieden, te reflecteren op de stad en zijn of haar eigen stad te delen met de bezoekers, hen hierin (opnieuw) wegwijst te maken of juist te laten verdwalen. Festivalbezoekers zullen met andere ogen naar de stedelijke omgeving kijken, de architectuur, de verhalen achter de voordeur. Zij zullen nieuwe plekken ontdekken en nieuwe mensen ontmoeten.

De stad van Over het IJ Festival is een stad van tegenstellingen. Industrieel erfgoed (NDSM-werf, Hembrug en diverse locaties langs het Noordzeekanaal plus de voormalige Drakafabriek en omgeving) tegenover nieuwe industrie (A-Lab, Buiksloterham). Oude wijken (Tuindorp Oostzaan, De Banne) tegenover nieuwe woongebieden (Overhoeks, De Bongerd, Buiksloterham). Stadse landelijkheid in landelijk Noord. Oude bewoners tegenover nieuwkomers. De IJ-oeveren en Noord zijn volop in ontwikkeling en tonen ons zowel de oude stad als de – zich zeer rap ontwikkelende – stad van de toekomst. De stad wordt ook letterlijk steeds groter, nu met het benoemen van de Metropool Amsterdam aan ruimte wordt gewonnen.

De stad van Over het IJ Festival wordt meer en meer multidisciplinair. De theatermakers van nu en die van morgen barsten uit hun hokjes (en uit hun zalen) en doorbreken alle oude (disciplinaire) grenzen. Dans, muziek, installaties, ervaringstheater, locatietheater, performatieve rondleidingen, documentair theater, circustheater, filmtheater – heel veel is mogelijk en het doet er eigenlijk ook niet zoveel toe hoe het genoemd wordt. Het gaat erom hoe het wordt ingezet en wat het veroorzaakt bij het publiek. Het festival zoekt of veroorzaakt nieuwe kruisverbanden tussen theatermakers, choreografen, musici, beeldend kunstenaars en architecten en wordt daarmee als vanzelf steeds meer multidisciplinair.

2.3 Locatietheater

Locatietheater kent in Nederland een lange geschiedenis en heeft dankzij onder andere Oerol en Over het IJ Festival een hoge vlucht genomen. Heden ten dage wordt op steeds meer plekken theater buiten de muren van de theatergebouwen getoond, het genre kent vele verschijningsvormen en is volop in beweging. Aan deze actuele en urgente trend biedt Over het IJ Festival graag ontwikkelruimte.

De makers die bij Over het IJ Festival betrokken worden en waar het festival voor kiest zijn vanuit een artistieke noodzaak op zoek naar nieuwe ervaringen, zoeken nieuwe, oprechte verbindingen met locaties, en nemen los van de fysieke plek ook de sociale context hiervan mee. Buiten de theatermuren scheppen zij nieuwe theatertalen. Zij verkennen de omgeving en verdiepen zich erin: de geschiedenis van een plek, de verhalen van de mensen die er wonen of woonden, actuele vraagstukken uit de directe leefomgeving en de bredere context van stad en wereld. Hun ambitie is om voorstellingen te maken waarbij de omgeving niet slechts wordt gebruikt, maar werkelijk opgemerkt en onderzocht. Vanuit hun persoonlijke artistieke kracht nemen de makers het publiek mee in hun zoektocht – zowel in het ontwikkelproces (met mogelijk tussentijdse presentaties) als in de uiteindelijke voorstelling.

Binnen de bedding van het festival gaan de makers het experiment aan, in verbondenheid met de stad en samenleving, ver weg van de zalen, die steeds minder goed bezocht worden. Onze veranderende samenleving vraagt om een nieuwe betrokkenheid van burgers en dus ook van kunstenaars. Het proces van het uitproberen van nieuwe theatrale vormen voedt de ontwikkeling van locatietheater als genre. Over het IJ Festival wil (nieuwe) makers ondersteunen in hun zoektocht naar manieren om de semantiek van de omgeving in hun voorstellingen tot uitdrukking te laten komen. Een project als de Wijkmakers (zie par. 3.1) toont scherp aan dat het festival de ontwikkeling blijft zoeken binnen het werken op locatie. Het festival biedt niet alleen een platform en ontwikkeltrajecten, maar denkt ook graag mee over hoe makers hun werk kunnen verdiepen en verrijken via samenwerking met culturele partners, (kunst)opleidingen én maatschappelijke organisaties.

Met een hernieuwde urgentie daagt het festival theatermakers, zowel jong als gearriveerd, naast en met elkaar, ertoe uit om de stad en plekken in die stad als uitgangspunt te nemen voor hun artistieke concept, om zich er zodanig toe te verhouden dat de locatie een sleutelrol speelt in het verhaal dat wordt verteld, om aan thema's te raken met een universele waarde, die het lokale overstijgen. De makers van Over het IJ Festival gebruiken hun eigen artistieke vorm en inhoud om te reflecteren op de werkelijkheid, het bekende in een nieuw daglicht te plaatsen, perspectieven te laten schuiven, (denk)ramen open te zetten, nieuwe inzichten te bieden in (wereldwijde) stedelijke vraagstukken en, bovenal, om onvergetelijke, unieke belevenissen te creëren.

3. FESTIVALPROGRAMMA 2017-2020

In de komende periode bouwt Over het IJ Festival verder aan een nieuwe artistieke identiteit. Bij de editie 2015 is een eerste stap gezet. In 2016 volgt stap twee, om in de periode 2017-2020 een sterke identiteit en heldere koers te kunnen neerzetten. Het tonen van locatietheater is niet langer het hoofddoel, maar een essentieel middel om rond een aantal programmalijnen de ontwikkeling van de stad en stedelijkheid in al hun facetten te beschouwen. Het uitgangspunt blijft de stad als fysieke locatie vol verhalen, vraagstukken, thema's, ervaringen en ontwikkelingen. Als thuisbasis dient, als altijd, de NDSM-werf, maar het festival krijgt tentakels die reiken tot diep in Noord, tot aan de centrumzijde en mogelijk ook tot de grenzen van de Metropool Amsterdam. Zo kan het industriële erfgoed langs de IJ-oeveren en het Noordzeekanaal worden gezien als mogelijke locatie voor op maat gemaakte voorstellingen.

Over het IJ Festival biedt bezoekers een nieuw perspectief op de stad, de metropool, de IJ-oeveren en Amsterdam-Noord. Een deel van het programma speelt zich af rond de NDSM-werf: dit is de Festivalstad, met het hart van het festival. Voor alle voorstellingen daar, zoals Zeecontainervoorstellingen en projecten uit Platform (voorheen: Nieuwe Makers Programma) met een wat kortere duur, kunnen bezoekers een festivalbandje aanschaffen, waarmee zij de hele avond of dag toegang krijgen tot deze producties. Daarnaast is er een programma met locatievoorstellingen waarvoor kaartjes worden verkocht. Via marketingacties, koppeling van voorstellingen en het verdiepingsprogramma De Stad van Morgen wordt tussen beide soorten programmering een brug geslagen.

3.1 Drie programmalijnen

De komende jaren wordt het festivalprogramma telkens langs drie lijnen opgebouwd: Festivalstad, De Lokale Stad en De Stad als Metropool.

Lijn 1: Festivalstad

Per jaar: 15 Zeecontainerprogramma projecten en 6 projecten binnen Platform

De centrale plek en basis van het festival blijft de NDSM-werf, de directe fysieke locatie en context waar zowel de festivalorganisatie als de makers zich toe verhouden. Het afgelopen jaar is een intensieve samenwerking ingezet met de verschillende bespelers van de werf; in het samen vormgeven van het terrein wordt dit verder uitgewerkt. De vele horecaondernemers die de werf inmiddels telt zullen het Festivalhart als ontmoetingsplek gaan dragen, waarbij het Zeecontainerprogramma als uitvalsbasis dient.

Dit wordt de plek om elkaar te ontmoeten, zowel voor bezoekers onderling als voor theatermakers, 'stadmakers' en bewoners. In 2016 wordt hiermee geëxperimenteerd binnen de *special edition* **Over het IJ Festival aan de keukentafel (werktitel)**. Tien dagen lang wordt een spraakmakend, intiem, toegankelijk en persoonlijk programma aangeboden bestaande uit een eenvoudig diner met speciale gasten in combinatie met een, overwegend jong, theateraanbod van voorstellingen. Als centrale plek dient een lange keukentafel waaraan wordt gegeten, waarnaar mensen gedurende de avond steeds kunnen terugkeren en waar zij naar aanleiding van het programma met elkaar in gesprek kunnen raken.

In de Festivalstad maken bezoekers op een laagdrempelige wijze kennis met een nieuwe generatie theatermakers. Dit programmaonderdeel is geschikt voor een breed publiek. Zowel theaterfijnproevers, de *frontrunners*, als de 'nieuwe' theaterbezoeker en de 'jonge' generatie zullen er gemakkelijk aansluiting bij vinden. Er zijn allerlei kleinschalige experimenten, gekoppeld aan de locaties op de NDSM-werf en het Festivalhart: voorstellingen uit Platform (voorheen Nieuwe Makers Programma) en het Zeecontainerprogramma (zie H. 4). Deze voorstellingen zijn allemaal met het festivalbandje te bezoeken.

Lijn 2: De Lokale Stad

Over het IJ Festival gaat zich nog sterker dan voorheen verbinden met wijken en bewoners van de stad. Dit is na de NDSM-werf de tweede ring waartoe het festival zich verhoudt en waar het deel van uitmaakt. De wijk wordt niet zomaar ingezet als speelterrein. Het festival toont locatietheater dat direct aansluit bij en vaak zijn startpunt vindt in, of samen opgaat met, de sociale context. Nieuw werk wordt ontwikkeld in een rechtstreekse relatie met bewoners en lokale partijen, met koppelingen naar lokale thema's. De betrokken kunstenaar staat midden in de samenleving en reflecteert vanuit zijn/haar artistieke kracht op wat daar gebeurt. Het festival mikt op ontwikkellijnen die de zomerprogrammering overstijgen, het wil echt een band met een buurt opbouwen. Het gaat hier om projecten van (meer) gevestigde en jonge makers die aanhaken bij vraagstukken met een lokaal én universeel karakter. Projecten kunnen langer worden doorgetrokken dan de festivalperiode alleen. Tijdens het festival worden binnen deze programmlijn diverse voorstellingen op locaties in de buurt gerealiseerd. Hierbij worden bewoners betrokken, maar zeker ook het festivalpubliek uit andere delen van de stad. Voor de voorstellingen koopt publiek een kaartje, of ze spelen zich gratis af in de openbare ruimte.

Via de programmlijn De Lokale Stad wil Over het IJ Festival meer dan ooit de verbinding aangaan met de bewoners van het eigen stadsdeel, Amsterdam-Noord. Er zal er een aparte campagne worden gevoerd om deze doelgroep te bereiken, maar de grootste kracht zal uitgaan van de projecten zelf. Het festival hoopt een langere periode in de wijken te verblijven om de wederzijdse betrokkenheid tussen bewoners en theatermakers te laten groeien. Door niet slechts eenmalig iets te maken, maar ieder jaar terug te keren naar vaste locaties wil het festival zich gedurende lange tijd verbinden aan deze gebieden en de mensen die er wonen.

De Lokale Stad: Wijkmakers

Per jaar: instroom van 2 makers & uitwerking/presentatie van 2 projecten van 2 makers

Over het IJ Festival verbindt zich met de omgeving, met de buurten van Amsterdam-Noord en met de thema's die daar leven. Van mei t/m oktober 2015 heeft het festival een viertal theatermakers gekoppeld aan een wijk in Amsterdam-Noord. Deze 'Wijkmakers' zochten contact met bewoners en gebruikers van hun wijk, brachten in kaart wat er speelt en leeft, lieten zich daardoor inspireren, uitdagen, verwonderen en soms boos maken en reflecteerden of reageerden hierop met hun werk – ieder met hun eigen vorm en inhoud en vanuit hun eigen artistieke kracht van verbeelding. Tijdens het festival in juli gaven zij een tussenpresentatie op een route die voerde langs alle locaties/wijken en in oktober een eindpresentatie.

Met dit eerste Wijkmakers-project wilde Over het IJ Festival focus geven aan een belangrijke rol die de kunstenaar binnen de stad kan spelen, de invloed die hij of zij kan hebben op een gemeenschap en op stedelijke ontwikkeling. Juist in een omgeving met een veelheid aan levensvormen, culturen en verhalen is het van belang te onderzoeken wat ons bindt. Wat maakt ons tot een gemeenschap en op welke manier? Kan kunst een bijdrage leveren aan het ontwikkelen van nieuwe vormen van gemeenschappelijkheid, kan het daarbinnen iets veroorzaken of openen? De rol van de kunstenaar en hoe ver kan rijken, hoe kunstenaarschap en de kracht van verbeelding in de samenleving kunnen worden ingezet – dit zijn kernvragen die de Wijkmakers onderzochten.

Het eerste Wijkmakers-project is heel waardevol geweest, omdat het de organisatie zicht gaf op nieuwe betekenissen die het festival voor de stad en het theaterveld kan hebben. Het maakte helder hoe, los van de fysieke locaties die makers altijd al inzetten binnen het festival, de sociale context een belangrijke rol kan spelen. De makers hebben binnen het project een sterke start gemaakt in het ontwikkelen van hun persoonlijke theatertaal, stijl en werkwijze. Het festival ondersteunt hen graag waar mogelijk in de verdere uitbouw hiervan en in het overdragen van opgedane kennis en netwerk aan andere makers.

Het ontwikkelingstraject heeft een artistieke en productionele bedding, een individueel en een gezamenlijk spoor (met gasten en inspiratoren). De Wijkmakers hebben eerder werk op locatie gemaakt binnen Atelier (Oerol / Over het IJ Festival) of het Zeecontainerprogramma, maar ook meer gevestigde makers kunnen in het project passen. Het is een eigen productie van het festival en zal de komende jaren een vast programmaonderdeel zijn. Bestaande projecten worden verder uitgewerkt, terwijl nieuwe Wijkmakers zich voor een half jaar verbinden aan een bepaalde wijk. Voor kennisoverdracht tussen de makers is alle ruimte. Voor de uitwerking van het Wijkmakers-traject zal de organisatie binnen het nieuwe Kunstenplan gezamenlijk optrekken met de Theaterstraat, Tolhuistuin en Stichting NDSM, met een koppeling aan het festival Winters Binnen als een tweede presentatiemoment gedurende het jaar.

De Lokale Stad: projecten

Per jaar: 3 projecten

Los van het Wijkmakers-project kiest Over het IJ Festival drie projecten van makers van werk dat in een rechtstreekse relatie staat tot c.q. voortkomt uit de omgeving of sociale context. Voor de komende jaren gaat het festival binnen dit programmaonderdeel een nauwe samenwerking aan met TAAT (architect Breg Horemans en schrijver / theatermaker Gertjan Stam), Lotte van den Berg, Stichting Nieuwe Helden en Timen Jan Veenstra. Ook het samenwerkingsverband Grachtenfestival / Over het IJ Festival valt binnen deze lijn.

Lijn 3: De Stad als Metropool

Per jaar: 5 projecten

Amsterdam groeit. Hoe ziet onze stad van de toekomst eruit? Hoe duurzaam is die stad? Welke sociale problemen zullen er spelen? En wat leeft er nu in onze, maar ook in andere steden wereldwijd? Deze urgente vragen dienen (mede) als inspiratie voor de voorstellingen binnen de programmalijn De Stad als Metropool. De stad in al haar grootsheid en als fenomeen is na de NDSM-werf en de (losse) wijken van de stad, de derde ring waartoe het festival zich verhoudt en waar het onderdeel van uitmaakt.

Het festival daagt makers uit zich niet alleen te verhouden tot een bepaald thema, maar ook tot de locatie waar de voorstelling te zien zal zijn. Ook meer autonome projecten die binnen de context van de stad een bijzondere betekenis krijgen, of hieraan geven, vinden in deze programmalijn hun plek. Het zijn unieke of naar de specifieke (sociale) context hertaalde voorstellingen voor een breed publiek, waarin gearriveerde en nieuwe makers elkaar vinden binnen samenwerkingen. De producties worden op maat gemaakt, met een inhoudelijke koppeling aan bijzondere plekken in de Metropool Amsterdam. Ze bieden nieuwe inzichten met een universele waarde, maar ook – juist door het werken op locatie met zowel jonge als gearriveerde makers (en in een combinatie van die twee)- mogelijkheden voor de (verdere) ontwikkeling van een nieuwe theatertaal. Het gaat om hoogwaardige voorstellingen voor een breed publiek, bijzondere projecten waarmee het festival de stad infiltreert en mensen laat kennismaken met locatietheater als innovatief genre. Deze programmalijn is gericht op de geïnteresseerde theaterbezoeker en de Nederlandse theaterfestivalbezoeker. Voor deze voorstellingen koopt publiek een kaartje.

Jaarlijks is er ruimte voor 2 groot gemonteerde voorstellingen voor 150-300 man publiek en 3 middelgroot gemonteerde voorstellingen voor 75-150 man publiek, in principe gereserveerd voor doorstroom van makers uit de talentontwikkelingsonderdelen van het festival, zoals het Atelier en Platform. De ervaring leert, zowel binnen het festival als het bredere veld, dat doorstroom vanuit ontwikkelingstrajecten vaak moeilijk wordt bewerkstelligd – daarin schuilt een kwetsbaarheid. Het festival voelt sterk de noodzaak om (financiële) ruimte te maken voor talent dat het in zich heeft om een gevestigde naam te worden. Via de samenwerking met Theater Frascati wordt hierop ingespeeld: om het jaar maakt één maker vanuit dit gezamenlijke traject een grote gemonteerde voorstelling binnen de Stad als Metropool. Voor de komende jaren heeft het festival de intentie om binnen de programmalijn De Stad als Metropool in ieder geval een nauwe samenwerking aan te gaan met Marjolijn van Heemstra, BOG, Ragazze Quartet, BOT, Dries Verhoeven, Project Wildeman, Via Berlin, Schweigman&, Het Houten Huis, De Dansers, Young Gangsters en Orkater (de Nieuwkomers).

3.2 Internationaal programma

Per jaar: 1 project

Graag wil het festival zijn internationale netwerk beter gaan neerzetten door ieder jaar in het programma een internationaal (samenwerkings)project op te nemen waarin globale stedelijkheid wordt verkend: de parallellen, verschillen en overeenkomsten tussen steden wereldwijd en de theaterstijlen die er worden ontwikkeld. Dit zal tot nieuwe inzichten leiden en tot een vernieuwende, verrijkende theatrale taal en verbeelding. Per project wordt bekeken of dit het beste past in de programmalijn de Stad als Metropool of in De Lokale Stad. Het festival wil hierbij de handen ineen slaan met Stichting NDSM en de Theaterstraat. Eerder werkten de drie organisaties succesvol samen binnen het project Façade, een uitwisselingsproject van Nederlandse en Marokkaanse makers.

Voor 2017-2020 staan projecten op stapel als The Outsiders (een opvolging van Façade), Barrio van Anouke de Groot van Theaterstraat (een samenwerking met theatermakers uit Buenos Aires, over de betekenis die een stad voor bewoners kan hebben) en Waterworld climate change (een samenwerkingsproject over mondiale waterissues, met Indonesische makers en makers uit de Theaterstraat). Daarnaast is er samenwerking mogelijk met de Italiaanse maker Luca Marchiori en zijn rondreizende project Habitat (waar lokale kunstenaars bij aanhaken) en het bibliotheekproject Labyrint van het Deense Cantabile dat ook in samenwerking met lokale kunstenaars wordt opgezet. Een

mogelijke samenwerking met Oerol en de Deense choreograaf Kitt Johnson in het opzetten van een locatieproject met Nederlandse jonge makers en/of jongeren wordt momenteel onderzocht. Het netwerk van IETM (waar nauwe banden mee bestaan) en In Situ (het Europese netwerk voor artistieke creaties in de openbare ruimte) worden verder voor dit onderdeel ingezet.

3.3 Verdiepingsprogramma De Stad van Morgen

Het verdiepingsprogramma De Stad van Morgen verbindt de drie programmalijnen met elkaar. Het staat in dienst van het artistieke programma, in de verbinding met het publiek. De thematiek van de voorstellingen – zoals de invloed van stedelijke ontwikkeling op de mens, het samenleven van stadsbewoners en hoe je je daar als individu of collectief toe verhoudt – dient als opmaat voor gesprekken direct na afloop van voorstellingen. In de weekenden is er een Talkshow rond thema's die in verschillende voorstellingen terugkomen. Ook is er de Stadsacademy, over de rol van de kunstenaar in de samenleving. Dit project loopt sinds 2015 in samenwerking met State of Flux, Pakhuis De Zwijger, No Academy, Theater Frascati, het Veem Huis voor Performance, DasArts, Stichting NDSM, Tolhuistuin en de Theaterstraat.

In De Stad van Morgen ontmoeten kunstenaars en theatermakers beleidsmakers, ontwikkelaars en wetenschappers, maar vooral ook het publiek, bewoners van de stad. Ook het vernieuwde Festivalhart met de centrale ontmoetingsplek rond het Zeecontainerprogramma draagt bij aan de verbinding tussen publiek, voorstellingen en maatschappelijke kwesties. Dit wordt de plek om na te praten of elkaar te ontmoeten, een plek die alle losse onderdelen van het festival met elkaar verbindt.

4. DOORSTROOM BINNEN HET PROGRAMMA / PLEK VOOR ONDERZOEK EN EXPERIMENT

Over het IJ Festival beschouwt het investeren in talent als een vanzelfsprekende en belangwekkende bijdrage aan de ontwikkeling van locatietheater en het theaterveld als geheel. In 2015 heeft het festival een programma neergezet dat 'jonger' was dan ooit. Gevestigde namen en aanstormend talent stonden naast elkaar. Samen zorgden ze voor een divers palet aan disciplines en kruisbestuivingen.

Investeren in talent is iets wat het festival wil blijven doen, zowel in de specifieke jongemakersprogramma's – het Zeecontainerprogramma, Platform en het Atelier – als binnen de samenwerking met het Grachtenfestival. Daarnaast geeft het festival bewust de ruimte aan voorstellingen en projecten van (meer) gevestigde makers. Hier wordt vooral gezocht naar makers die een zichtbare koppeling met jong talent maken en die (blijven) experimenteren met nieuwe theatertalen en vormen. Zo stimuleert het festival op alle fronten de samenwerking tussen jonge en gearriveerde makers. Jonge makers zorgen voor een frisse blik en innovatieve manieren van werken en denken en kunnen veel leren van makers met jarenlange ervaring, zoals Boukje Schweigman en Elien van den Hoek, van wie sommige bij Over het IJ Festival hun eerste stappen hebben gezet in het werken op locatie.

De focus op jong talent zal vanaf heden duidelijker worden benoemd en naar buiten worden gebracht. Hierin schuilt immers een grote kracht van het festival. Het programma van 2015 liet zien hoe makers kunnen doorgroeien: van het Zeecontainerprogramma via Platform naar het Atelier en eventueel naar de Wijkmakers en daarna naar het 'reguliere' programma. Ook zijn er steeds meer makers die vanuit projecten die door of in samenwerking met Over het IJ Festival zijn ontwikkeld, doorstromen naar andere plekken in het theaterveld.

In het huidige kunstklimaat is het voor nieuw talent lastig om (duurzaam) ruimte te krijgen voor het ontwikkelen van hun werk en werkwijze. Daarom vindt het festival het urgenter dan ooit om te investeren in de ontwikkeling van deze talenten, de makers van nu en morgen. Wij geloven in hun kracht, lef, engagement en dadendrang. Het zijn makers die hun nek durven uitsteken en die samen met het festival op zoek zijn naar nieuwe vormen van werken in relatie met stad en samenleving. Bovenal zijn het makers die met een grote noodzaak en een bijzondere verbeeldingskracht heel eigen en mooi werk maken. Precies deze makers wil het festival graag in contact brengen met het publiek, dat dit al jaren als een van de aantrekkelijke aspecten van het festival beschouwt.

Dit zijn de jongemakersprogramma's van Over het IJ Festival:

4.1 Zeecontainerprogramma

Per jaar: 15 zeecontainers – Programmalijn: 'Festivalstad'

Het unieke Zeecontainerprogramma vormt al jaren de uitvalsbasis van Over het IJ Festival. Veel makers zijn doorgestroomd naar het reguliere programma en het veld in. Jaarlijks worden 15 vierdejaars studenten en recent afgestudeerden van kunstvakopleidingen in Nederland en België uitgenodigd om in een ontwikkelingstraject met artistieke en productionele ondersteuning in zeer korte tijd een volwaardige mini-locatietheatervoorstelling of -installatie te maken in, om, op of met een zeecontainer. Het project

wordt volledig door Stichting IJ Producties geproduceerd. De organisatie treedt daarbij in contact met alle Nederlandse HBO-kunstvakopleidingen, zoals de Amsterdamse Theaterschool, Rietveld Academie, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Toneelacademie Maastricht, Codarts, Fontys, DasArts, Minerva Academie en ArtEZ, alsook met het Rits en Koninklijk Conservatorium uit België. Een open call naar deze opleidingen en binnen ons netwerk levert gemiddeld 60 aanmeldingen op.

Het festival kiest een thema (in 2016 is dat 'De Europese stad van morgen'). Van daaruit werken de makers aan wat voor hen vaak de eerste voorstelling buiten de schoolmuren is. Het Zeecontainerprogramma is een ontwikkelingstraject binnen een artistieke en productionele bedding. Maurice Bogaert (beeldend kunstenaar), Alexandra Broeder (theatermaker) en Simone Hogendijk (artistiek leider / dramaturg) treden op als artistiek begeleiders in de conceptontwikkeling vanaf maart en de maakfase twee weken voor het festival. De komende vier jaar wil het festival ook theatermakers van buitenlandse opleidingen een plek bieden binnen het Zeecontainerprogramma. In de lente van 2016 is de aftrap met een speciale internationale editie in het kader van Europe by People, Fab City, op Java-eiland.

4.2 Platform

Per jaar: 6 projecten – Programmalijn: 'Festivalstad'

Via het in 2015 opgezette Nieuwe Makers Programma – dat vanaf heden Platform heet – biedt Over het IJ Festival overwegend jonge theatermakers en kunstenaars het platform voor een kortdurend, compact onderzoek naar of experiment binnen locatietheater op de NDSM-werf, gericht op een kleine voorstelling. Zij presenteren hun werk – soms in experimentele fase, soms al compleet in een kleine voorstelling of presentatie (ongeveer 30 minuten) – binnen het 'bandjesprogramma' (zie p.3) aan publiek dat meerdere kleine voorstellingen kan bekijken. Binnen Platform kiest het festival voor jonge makers wier werk(wijze) al bekend is via deelname aan het Zeecontainerprogramma of via een direct netwerk. Ook gevestigde makers die voor het eerst op locatie gaan werken of die een klein experiment willen doen, kunnen de ruimte krijgen binnen dit programma. De makers worden gedurende een korte repetitieperiode artistiek en productioneel ondersteund bij het uitwerken van hun visie op locatietheater en in het zoeken naar nieuwe theatertalen. Platform biedt hun de mogelijkheid om zich verder te ontplooiën, om hun werk te toetsen bij publiek en om zichzelf en hun werk te presenteren aan het theaterveld. Doorstromen binnen Over het IJ Festival is uiteraard een optie. Een concrete volgende stap kan deelname aan het Atelier of opname in de reguliere programmering zijn.

4.3 Samenwerking met Oerol: het Atelier

Per jaar: traject van 3 makers – Programmalijnen: 'De Lokale Stad' en 'De Stad als Metropool'

Binnen het Atelier werken Oerol en Over het IJ Festival samen om zo efficiënt mogelijk hun expertise op het gebied van talentontwikkeling en locatietheater in te zetten. Beide partners vinden elkaar meer dan ooit in een gedeelde visie in het zoeken naar en ruimte geven aan nieuwe theatertalen en vormen van werken op locatie en in de gemeenschap. De festivals zijn voornemens om de komende vier jaar elk jaar een Atelier-traject op te zetten met drie makers. Binnen dit gezamenlijke onderzoekstraject krijgen theatermakers en kunstenaars een jaar lang de ruimte voor het (door)ontwikkelen van hun visie op locatietheater en in het werken op meerdere locaties. Zij worden uitgedaagd om dit te doen in nauwe verbinding met de verschillende (sociale) contexten die de festivals bieden; de natuurlijke omgeving van Terschelling, Oerol, en de stedelijke context van Amsterdam, Over het IJ Festival.

Hoewel het Atelier met name is gericht op onderzoek, werken de makers ook toe naar een eindpresentatie of voorstelling, waar het publiek bij wordt betrokken. Zij vinden een bedding voor het in alle rust onderzoeken van hun signatuur en persoonlijke stijl, vorm of theatertaal. Een individueel en een groepstraject bieden ruimte voor uitwisseling en inspiratie, artistieke, productionele en zakelijke begeleiding en een intensieve kennismaking met beide festivals en hun netwerken. Tijdens beide festivals worden de resultaten in een route getoond. Bij Over het IJ Festival kan het werk binnen de programmalijnen De Lokale Stad of De Stad als Metropool vallen; waar de theatertaal en signatuur van de maker bij past, of doorheen beweegt, maakt deel uit van de zoektocht.

Het Atelier is een coproductie van de twee festivals. Naast de artistiek coördinator van het Atelier Maurice Bogaert (beeldend kunstenaar) treedt ook Alexandra Broeder (theatermaker) op als artistiek begeleider van de makers en Odin Heyligen als producent. Er wordt geworven via een open call, maar de andere jongemakersprogramma's van Over het IJ Festival, zoals het Zeecontainerprogramma, blijken een voorname instroomroute te zijn. Gemiddeld zijn er 100 aanmeldingen per editie.

De afgelopen jaren zijn veel makers vanuit het Atelier doorgestroomd binnen de programma's van beide festivals (en elders in het veld). Zij hebben het Atelier ervaren als een belangrijke verdieping in hun ontwikkeling als maker, het vinden van hun signatuur en het werken op locatie. Makers als Berg&Bos, Ilmer Rozendaal, Wilhelmer van Efferink, Marieke van Veen, Josephine van Rheenen (De Dansers) en uit het afgelopen traject Johannes Bellinkx, Karlijn Kistemaker en Thabi Mooi zijn hier goede voorbeelden

van. Zij toonden hun werk de afgelopen drie jaar in het festival en/of ontwikkelen zich nu verder via de 3Package Deal (Johannes Bellinkx), een traject binnen de Nieuwe Makers regeling van het FPK i.s.m. Oerol (Thabi Mooi), of het Wijkmakerproject 2015 (Karlijn Kistemaker). In november 2015 is een nieuwe lichting van drie makers gestart (Merel Smitt, Bart van de Woestijne en Hedwig Koers), dankzij extra financiering van FPK vanuit de extra Nieuwe Makers regelingsgelden die daar vrijkwamen.

4.4 Samenwerking met Grachtenfestival Amsterdam: muziektheaterroute

Per jaar: 4 projecten binnen één theatrale / muzikale route – Programmalijn: 'De Lokale Stad'

De afgelopen drie jaar maakten Over het IJ Festival en Grachtenfestival Amsterdam samen een muziektheaterroute door een Amsterdamse wijk. Na de grachtengordel (2013) en Tuindorp Oostzaan (2014) was in 2015 de Zeeheldenbuurt aan de beurt, in 2016 zal het KNSM en Java-eiland zijn. Jonge theatermakers en musici werken op gelijke voet samen en leiden het publiek langs een aantal locaties, waar in een korte voorstelling een aspect van de wijk wordt belicht.

In dit jaarlijks terugkerende programma geven beide organisaties ruimte aan de ontmoeting tussen verschillende disciplines en de relatie die zij gezamenlijk aangaan met de omgeving. Het blijkt een welkome ontmoeting tussen twee werelden – (klassieke) muziek en theater. Musici en theatermakers zoeken samen naar nieuwe manieren om zich uit te drukken. Er wordt geworven via een open call via de netwerken van beide organisaties. Uit de gemiddeld 40 aanmeldingen worden 4 gezamenlijke plannen van musici en theatermakers geselecteerd.

4.5 Samenwerking met Theater Frascati, partners in talentontwikkeling: de stad als podium

In 4 jaar: 2 grote en 2 kleine projecten – Programmalijn: De stad als Metropool.

Over het IJ Festival werkt al jaren samen met Productiehuis en Theater Frascati; het festival programmeerde en coproduceerde makers uit het Productiehuis, kennis en netwerk werden uitgewisseld. De organisaties delen een visie op talentontwikkeling en op theater waarin de context van de stad een belangrijke rol speelt, net als de zoektocht naar de relatie tussen kunst en samenleving. Een opvolging voor nieuw talent (en de verschillende talentontwikkelingsonderdelen uit het festival) kan deels worden gewaarborgd door deze nieuw opgezette nauwe samenwerking in talentontwikkeling met Theater Frascati. Over het IJ Festival speelt een belangrijke rol als platform voor en producent van jong talent. De productionele slagkracht is echter beperkt (mede als gevolg van de bezuinigingen) en momenteel is er te weinig synergie tussen het festival en het indoor circuit. Voor een generatie makers als Jetse Batelaan, Dries Verhoeven en Boukje Schweigman was dit anders; zij hebben zich juist dankzij de intensieve samenwerking tussen beide domeinen kunnen ontwikkelen. Voor de generatie makers die later is afgestudeerd en vaak al een eerste ontwikkeltraject hebben gehad, blijkt het lastig om een stevige plek in het veld te veroveren. Om hier concreet iets binnen te kunnen betekenen gaan Over het IJ Festival en Theater Frascati als partners investeren in locatietheater dat de stad als inspiratiebron gebruikt. De komende vier jaar ondersteunen zij samen twee makers in hun ontwikkeling naar groter gemonteerd werk op Over het IJ Festival. Een onderzoeksproject wordt gedurende twee jaar uitgewerkt tot een voorstelling. Het zal gaan om makers die nog niet lang van de opleiding zijn (max. vijf jaar), maar wel al binnen één van de organisaties van de partners werk hebben ontwikkeld. Concreet wordt hun een investerings/research-jaar geboden (met presentatie van hun onderzoek binnen het programma Platform) en een productiejaar, zodat zij een klein (onderzoeks-)project en een groter (locatie-)project kunnen realiseren. De twee organisaties zullen gezamenlijk, elkaar wederzijds aanvullend, de artistieke en productionele bedding bieden. De makers kunnen de twee jaren uitsmeren over de vier jaar van het Kunstenplan (er kan ook een jaar worden overgeslagen, als dat beter past in een traject).

5. TERUGBLIK 2013-2015 / ZELFEVALUATIE

De afgelopen periode heeft Over het IJ Festival zijn positie als enige locatietheaterfestival van Amsterdam kunnen handhaven, maar een roerige tijd was het wel. Inhoudelijk stonden de afgelopen jaren onder andere in het teken van een intensieve samenwerking met Oerol – via het Atelier-programma en het gezamenlijk programmeren van voorstellingen.

5.1 Een nieuwe visie: de stad centraal

In 2013 was Over het IJ Festival succesvol, met positieve recensies en veel publieke belangstelling. Het weer was prachtig en er waren weinig andere evenementen gaande. De editie van 2014 viel wat tegen als gevolg van zeer slecht weer, concurrentie van andere evenementen en het WK voetbal. Amsterdam en de Noordelijke IJ-oeveren zijn intussen flink aan het veranderen. De stad telt meer dan driehonderd festivals en de NDSM-werf is een hippe uitgaansplek geworden. Mensen komen er om te genieten, maar niet meer specifiek om cultuur te ervaren. Het Festivalhart en de Zeecontainervoorstellingen liepen in

2014, ondanks de regen, heel goed, maar men kocht veel minder kaarten voor de rest van het festivalprogramma. Daarin ontbrak dan ook een grote publiekstrekker; helaas was daarvoor de financiering niet rondgekomen. Ook was het programma voor een deel een voortzetting van het artistieke beleid dat er al lag; de nieuwe artistiek leider Maaike van Langen (die uiteindelijk één festivaleditie betrokken bleef) had er nog te weinig een eigen stempel op kunnen drukken. Het programma was, uit financiële noodzaak, iets kleiner dan anders, maar niet vanuit de inhoud opnieuw opgebouwd.

In het licht van dit alles diende zich de noodzaak aan om de artistieke visie van het festival grondig te herzien en tot een nieuwe formule te komen. Een structureel kleiner festival zal de oplossing niet zijn, gezien de veranderende omgeving van stad en werf. Ook moet rekening worden gehouden met het feit dat vele podiumkunstinstanties tegenwoordig ook op locatie spelen en dat de IJ-oeverlocaties bekend zijn geraakt bij het grote publiek.

Om vanuit een inhoudelijke noodzaak op een innovatieve wijze locatie-aanbod te kunnen ontwikkelen en presenteren, gaat Over het IJ Festival de komende jaren de stad verkennen. Waar voorheen locatietheater en het aanbod op dat gebied het uitgangspunt was, wordt dat nu omgedraaid: vanaf nu vormt de stad ofwel het startpunt waarop kunstenaars vanuit hun artistieke kracht reageren in hun locatievoorstellingen en theatrale installaties, ofwel de directe met de locatie verbonden context, waartoe de theatermaker / kunstenaar zich met zijn (autonome) werk verhoudt. Deze lijn heeft het festival al succesvol ingezet in de editie 2015, vanuit een door algemeen directeur Esther Lagendijk en de nieuwe artistiek leider, Simone Hogendijk, aangescherpte artistieke visie. Sterker dan ooit stond – naast de focus op jong talent – de stad centraal. Makers en kunstenaars verhieldden zich ertoe met hun voorstellingen en projecten, als inspiratoren en reflectoren op het denken en het kijken naar de stad en de wereld. Het is precies deze kracht waaraan Over het IJ Festival in 2015 meer dan ooit binnen het gehele programma alle aandacht en focus gaf. Door het programma heen werden de rollen en positie van de kunstenaar in de samenleving onderzocht. Dat gebeurde in het Zeecontainerprogramma, het Nieuwe Makers Programma en het reguliere programma, alsook binnen speciale programma's als De Lokale Stad (Wijkmakers) en het verdiepingsprogramma De Stad van Morgen. De Stad van Morgen verbond alle programmaonderdelen en voorstellingen, de kunstenaars en theatermakers met het publiek van Over het IJ Festival en de bewoners van de stad. Het gaf alle ruimte om samen te bouwen aan en mee te denken over onze stad in de toekomst.

De trouwe bezoekers moesten even wennen aan de nieuwe opzet en de andere indeling van het festivalcentrum op de NDSM-werf, maar waren onder de indruk van de hoge kwaliteit van het programma. Enthousiast ging men op ontdekkingsstocht over de werf met het nieuw ingevoerde festivalbandje. De organisatie was tevreden en waardeerde het vertrouwen van het publiek in het programma en de inhoudelijke invulling van het festival. De keuze om vooral te investeren in het artistieke programma en daarmee voorrang te geven aan de ontwikkeling van het jonge talent boven het inrichten van een grootschalig en daarmee kostbaar Festivalhart, beviel goed.

In 2016 zal het festival een volgende stap zetten, in verbinding met de stad en voortbordurend op de nieuwe artistieke visie. Het publiek kan voorafgaand aan de voorstellingen gezamenlijk eten aan lange tafels in het nieuwe Festivalhart, met speciale gasten. Hier creëert het festival, naast een bijzonder, innovatief en jong programma, een plek waar stedelingen en theatermakers elkaar kunnen ontmoeten en waar ze steeds weer naar terug zullen keren gedurende de avond.

5.2 Unieke programmering

De afgelopen jaren is gebleken dat de unieke programmering van het festival – voorstellingen die enkel en alleen dáár te zien zijn en er speciaal voor ontwikkeld zijn – het meest succesvol zijn: ze oogsten de meeste publieke aandacht en de grootste waardering van professionele kijkers en in de pers. In 2013 was er de succesproductie *Façade* en *Grachtencreaties* (i.s.m. het Grachtenfestival). Ook de voorstelling *Poëten en Bandieten* van De Warme Winkel behoorde tot die parels, alhoewel de capaciteit van 350 te groot bleek voor het Amsterdamse gezelschap. In 2014 was *Tuindorp Variaties* (i.s.m. Het Grachtenfestival) inhoudelijk een succes, maar de publieke belangstelling viel tegen. Ook werd het *Zeecontainerprogramma* zeer goed ontvangen, mede dankzij een inhoudelijke aanscherping van het traject. De schommelinstallatie *Wannaplay* in het Festivalhart zorgde tijdens die editie voor een specifieke herkenning van de signatuur van Over het IJ Festival. Ook *De Onzichtbare Man* van Michiel Voet behoort tot deze categorie. Helaas bleven in 2014 de grote succesproducties achterwege door gebrek aan financiële middelen. In 2015 was de opzet van het festival anders en werden meer producties speciaal voor het festival ontwikkeld. Deze stap is succesvol gebleken, waarbij de producties die alleen op het festival te zien waren veel bezoekers trokken, terwijl de aandacht voor de producties die een zomertour maakten achterbleef. Het publiek is op zoek naar uniek aanbod op unieke locaties en bleek bovendien opnieuw zeer geïnteresseerd in nieuw en onbekend talent. Zo trok het Nieuwe Makers Programma naast het Zeecontainerprogramma in 2015 veel aandacht, met alleen specifiek voor een locatie ontwikkeld werk,

evenals de speciaal voor het festival ontwikkelde voorstelling Sun City van Jeek ten Velden / Productiehuis Melkweg / Paradiso.

5.3 Samenwerking Over het IJ Festival en Oerol

De afgelopen jaren stond voor de helft van de programmering in het teken van het begin 2012 gesloten convenant tussen Over het IJ Festival en Oerol. Dit convenant bekrachtigde de jarenlange samenwerking op basis van een gedeelde artistieke visie en schiep ruimte voor een verdere intensivering daarvan. Concreet bestreek de samenwerking drie terreinen: het Atelier, het samen programmeren van voorstellingen en, tot slot, publiciteit en marketing. De eerste twee samenwerkingsvormen bleken voor makers en publiek de grootste meerwaarde te hebben.

Atelier Oerol / Over het IJ Festival

Oerol en Over het IJ Festival staan voor ontwikkeling van locatietheater, of beter gezegd: voor ontwikkeling van theater en kunst in de openbare ruimte en op private locaties waar je als publiek anders nooit mag komen. In 2014, het eerste jaar van Atelier Oerol/Over het IJ Festival, is het gelukt om met drie theatermakers (Ilmer Rozendaal, Sofie Doeland en Gertjan Biasino) succesvolle producties voor beide locaties te ontwikkelen. Voor het traject 2014-2015 werden zes talenten geselecteerd: Sanne Nouws, Laura Groeneveld, Josephine van Rheenen, Johannes Bellinkx, Karlijn Kistemaker en Thabi Mooi. Zij allen maakten een Opmaat, een kleine voorstelling van maximaal een half uur, een onderzoek naar het werken op twee soorten locaties: de natuurlijke omgeving van Oerol en de stedelijke context van Over het IJ Festival. Op beide festivals werd de Opmaat als route gepresenteerd. Zo kon het publiek kennismaken met het talent van de toekomst in een theatrale ontdekkingstocht over Terschelling of de NDSM-werf.

De samenwerking binnen het Atelier was de afgelopen jaren zeer succesvol. De intensieve begeleiding in combinatie met twee speelplekken stimuleerde de nieuwe makers in hun ontwikkeling. Voor Over het IJ Festival bleek het Atelier ook een belangrijke doorstroomplek vanuit bijvoorbeeld het Zeecontainerprogramma. Na hun Atelier-traject stroomden makers door binnen het (reguliere) programma van beide festivals. In 2015 werd ingezet op individuele ondersteuning en doorstroom van twee à drie nieuwe makers uit het afgeronde Opmaat-traject. Voor 2016 hebben beide organisaties het extra beschikbare nieuwe-makersbudget van het Fonds Podiumkunsten ingezet om een drietal nieuwe makers een Atelier-traject aan te bieden, dat zal resulteren in publieke presentaties tijdens beide festivals.

Producties van ervaren theatermakers/gezelschappen

Behalve met nieuw talent wordt bij Over het IJ Festival en Oerol ook gewerkt met (meer) ervaren makers met een expliciete behoefte om locatietheater te maken. De festivals bieden deze categorie kunstenaars een interessant onderzoeksgebied voor het verkennen (of herontdekken) van de mogelijkheden. In de natuur van Terschelling en in stedelijk Amsterdam krijgen zij de ruimte en begeleiding om hun werk te ontwikkelen. Het resultaat presenteren zij in een reeks speelbeurten voor een groot en breed publiek. Bij de afgelopen edities bestond het gedeelde programma uit tussen de zeven en tien producties van o.a. Berg&Bos, Young Gangsters, Project Wildeman, Toneelschuur Producties (Joost van Hezik), NT jong en Touki Delphine. De ervaring leert dat succesvolle voorstellingen door de samenwerking een voorsprong in kaartverkoop en positieve aandacht krijgen. Bij voorstellingen van minder niveau treedt echter een omgekeerd effect op: dat een productie 'ook al op Oerol te zien was' werkt dan in het nadeel. In 2015 bleek opnieuw de noodzaak tot hertaling naar de locatie en daarmee het uniek maken van de betreffende productie.

Producties van internationale theatermakers/gezelschappen

De samenwerking met Oerol op internationaal gebied resulteerde in 2012 in de presentatie van de voorstelling Terminator Trilogie van FC Bergman. In 2013 koos Over het IJ Festival een eigen richting en ging de samenwerking aan met Les Abattoirs in Casablanca, Marokko. Hieruit resulteerde de succesvolle productie *Façade* van makers uit Nederland en Marokko. In 2015 presenteerde het festival een kleinschalig project van de van oorsprong Engelse, in China woonachtige kunstenaar Bill Aitchison. De komende twee jaar zal voor de internationale programmering zeker samenwerking worden gezocht met Oerol en het internationale netwerk In Situ. Het zoeken is naar (sociaal) geëngageerde, locatie-specifieke projecten van internationale allure. Hiertoe is een eigen internationaal netwerk opgezet.

5.4 Festivalstad

De NDSM-werf is al jaren het kloppend hart van Over het IJ Festival. Toen kunstenaars er 23 jaar geleden neerstreken waren er nog maar weinig ondernemers en geen horeca. Daarom werd er ieder jaar een eigen Festivalhart gebouwd. Inmiddels is de werf volop in verandering en voelt het niet goed om hier van buitenaf iets aan toe te voegen, als iets wat even langskomt. Het festival gaat graag duurzame

relaties aan met de stad en haar bewoners. Daarom is er in 2015 voor gekozen om samen met 22 vertegenwoordigers van de werf – ondernemers, horeca en kunstenaars die er werkzaam zijn – het festivalterrein te ontwerpen. Dit gebeurde via een aantal Open Design sessies, waarvoor alle betrokkenen werden uitgenodigd. Hieruit ontstond een bijzondere samenwerking en een grote betrokkenheid bij het festival. Tevens werd er gezamenlijk gewerkt aan de opbouw van een Festivalstad, verspreid over het hele terrein, verbonden door voorstellingen van Over het IJ Festival en gedragen door de hele werf. De zo ontstane samenwerkingen zullen in 2016 en daarna worden verdiept en uitgewerkt. Zo wordt ervoor gekozen om niet op de verschillende horecalocaties een klein festivalhartje te gaan bouwen, zoals bij de editie in 2015, maar wordt per locatie de invulling van het programma specifiek gemaakt en gekoppeld – denk aan een voorstelling op maat voor, bijvoorbeeld, het gebied rond Noorderlicht. De Zeecontainers worden weer als dorp bij elkaar geplaatst, waar een centrale ontmoetingsplek wordt gecreëerd. Dat zorgt voor meer overzicht voor het publiek en meer eenheid.

6. OVER HET IJ FESTIVAL EN SAMENWERKINGSPARTNERS / BELANG VOOR DE STAD

Over het IJ Festival neemt in Amsterdam een unieke positie in op het snijvlak van artistieke, maatschappelijke en economische velden, met partners binnen al deze sectoren. Die kracht zal de komende jaren alleen maar groeien, in samenhang met de artistieke ambitie van het festival waarin de verbinding met de stad en haar bewoners centraal staat. Het festival onderhoudt goede contacten met vele partijen binnen en buiten Amsterdam. Deze samenwerkingsverbanden zullen de komende jaren nog beter worden benut en uitgebouwd.

Vele partners van het festival zijn gekoppeld aan locaties waar voorstellingen plaatsvinden. Zonder stevige inbedding in de maatschappelijke omgeving is het onmogelijk om een festival te realiseren op locaties verspreid over de stad. De afgelopen jaren is intensief samengewerkt met onder andere Damen Shiprepair, Betonfabriek Mebin, NS, GVB, Noord-Zuidlijn, Cordaan, Woningcorporatie Ymere en Greenpeace Nederland. Binnen Amsterdam-Noord zijn er contacten op elk niveau – van kleine middenstanders tot grote bedrijven en van projectontwikkelaars tot lokale welzijnsorganisaties en lobbygroepen. Over het IJ Festival hecht veel belang aan de samenwerking binnen de Coöperatie Cultuurtafel Noord, waarvan ieder cultureel initiatief in Amsterdam-Noord – van Eye Filmmuseum tot lokaal kunstenaarscollectief – lid is. Hieruit is een nauwe samenwerking voortgevloeid met de Theaterstraat (een van de Broedstraten van Amsterdam-Noord), Stichting Nieuwe Helden en de Tolhuistuin. Ook op de NDSM-werf is Over het IJ Festival de organisatie met de meeste lokale contacten, uit alle gebieden. Er wordt samengewerkt met de (horeca-) ondernemers, de kunstenaars, de projectontwikkelaars, Nieuw Dakota, de Stichting NDSM en de nieuwe aldaar gevestigde creatieve industrie. Er wordt opnieuw ingezet op het vinden van nieuwe partners binnen de gewenste speelgebieden van het festival. Zo is er contact met de eigenaar van Hembrug en wordt er gewerkt aan een samenwerking met waterbeheerders in Amsterdam. Internationaal bouwt Over het IJ Festival aan een relevant netwerk met contacten in Marokko (Les Abattoirs, Casablanca), Denemarken (Cantabile) en Hongarije (Placcc).

Voor een festival dat zo verbonden is met een locatie is de verbinding met lokale partijen essentieel. De contacten met bedrijven (lokaal verenigd in de VEBAN, Vereniging Bedrijven in Noord), de gebiedsteams van Noord, de ondernemers op de NDSM-werf en de culturele partijen in het speelgebied worden steeds intensiever en zullen de komende jaren alleen maar aangescherpt worden. Maar ook de stadsbrede, landelijke en internationale contacten zijn van grote betekenis. Hier vindt het festival partners om mee op te trekken in de diverse talentontwikkelingstrajecten, om artistiek aanbod mee te delen, om mee samen te werken in het uitwerken van allerlei thematieken en om kennis mee te delen.

6.1 Partners in stadsontwikkeling

Over het IJ Festival, de **Theaterstraat** en de **Tolhuistuin** vormen een inhoudelijk sterk driemanschap. De komende jaren zal er complementair worden samengewerkt. Dit kent al een zekere geschiedenis in het festival Winters Binnen: Tolhuistuin, Stichting NDSM, Stichting IJ Producties en de Broedstraten stonden samen aan de wieg van deze winterse tegenhanger van het zomerse Over het IJ Festival.

Samenwerkingspartner de Theaterstraat is een collectief van onafhankelijke theatermakers, die ieder voor zich actief zijn in heel Nederland en daarbuiten, met een gezamenlijke praktijk in Amsterdam-Noord. Sinds kort is de Theaterstraat gevestigd in het noordelijkste puntje van Noord: Theater de Rietwijker in De Banne. Een deel van hun werkzaamheden is gekoppeld aan projecten die een directe link hebben met de (bewoners van de) buurt/stad. Met veel van deze makers werkt Over het IJ Festival al langer samen. Samenwerkingspartner de Tolhuistuin is ook zeer actief in stadsdeel Noord, o.a. via het ondersteunen van jong talent aldaar. Tolhuistuin zit als cultuurhuis in de A-bis. De Theaterstraat en Over het IJ Festival werken voor een groot deel met hetzelfde segment jonge makers,

veelal afkomstig van de diverse kunstopleidingen. Tolhuistuin heeft een iets andere signatuur; veel makers daar hebben een mbo-kunstopleiding of hebben zichzelf opgeleid. Al met al vullen de drie partners elkaar mooi aan.

De drie organisaties gaan met elkaar zorgen voor continuïteit qua cultureel programma in Amsterdam-Noord, voor een structuur voor makers en publiek. Dit doen zij door samen programma's te maken en met trajecten voor makers, door het jaar heen. Hierbinnen zal ieder zijn eigen identiteit en focus behouden – bij Over het IJ Festival is dat het festival in de zomer. Er kan worden samengewerkt binnen overlappende programma's, bij het stimuleren van jong talent en op het vlak van publiciteit en productie. Vanuit het partnerschap wordt een samenwerking aangegaan met makers als Stichting Nieuwe Helden en Lotte van den Berg. Concreet gaan de organisaties gezamenlijk optrekken in een verdere ontwikkeling en uitwerking van het Wijkmakers-traject van Over het IJ Festival, met daarbij ook een link naar festival Winters Binnen. Over het IJ Festival zal gekoppeld aan het Wijkmakers-project budget reserveren om als partner jaarlijks een aantal presentaties tijdens Winters Binnen te realiseren.

Stichting NDSM is een belangrijke partner voor Over het IJ Festival. Zij ondersteunen het festival door de NDSM-werf om niet ter beschikking te stellen. De organisaties werken samen in de afstemming, uitwisseling en programmering van beeldende kunst en in bijzondere projecten (in 2015 waren dat Valerie van Leersum en het project Sketch, Nieuwe Helden) van met name makers en kunstenaars van de NDSM-werf en Amsterdam-Noord. Onderzocht wordt of het mogelijk is om binnen het nieuwe Kunstenplan samen te werken binnen het project van Atelier van Lieshout op de NDSM, een installatie die Stichting NDSM in 2017 voornemens is te plaatsen. Ook hebben beide organisaties het voornemen om samen te gaan werken binnen het project Wijkmakers, door ook een kunstenaar of theatermaker te koppelen aan de NDSM-werf als buurt in transitie.

Met de in Amsterdam-Noord gevestigde theatermaker **Lotte van den Berg** wil het festival een nieuw en langer traject aangaan waardoor zij gedurende een jaar in verschillende wijken van Noord haar project Visions kan gaan opzetten, een opvolging van Building Conversation, een doorlopend onderzoek naar de manier waarop we spreken en zouden kunnen spreken. Van den Berg hoopt hiermee een langdurige worteling in Amsterdam-Noord tot stand te brengen waarbinnen ze buurtbewoners de ruimte biedt om mee te denken over hun stad van de toekomst. Dit traject past perfect binnen de programmalijn De Lokale Stad waarin Over het IJ Festival de verbinding zoekt met de bewoners van Noord. Hierbinnen gaat het festival samenwerken met de Theaterstraat en de Tolhuistuin.

Stichting Nieuwe Helden is ook gevestigd in Amsterdam-Noord. Met hen heeft het festival een lange relatie opgebouwd door werk te tonen en aan de ontwikkeling ervan bij te dragen. In 2015 werd een samenwerking aangegaan binnen het bijzondere project Sketch. De komende periode wil het festival o.a. ruimte maken voor de ontwikkeling en uitvoering van het project The Village, een live action app en urban game. Hierbinnen gaat het festival ook samenwerken met de Theaterstraat en de Tolhuistuin.

Doordat het festival nog meer multidisciplinair zal gaan werken, zal de organisatie ook nieuwe partners aan zich binden, zoals ARCAM, FOAM en DUS architecten. Ten slotte wil Over het IJ Festival op het gebied van stadsontwikkeling graag de samenwerking met **Pakhuis De Zwijger** verstevigen. Deze samenwerking is al ingezet in 2015 en zal in 2016 een vervolg krijgen.

6.2 Samenwerking met festivals

Over het IJ Festival en **Grachtenfestival** Amsterdam willen de gezamenlijk muziektheaterroutes continueren (zie par. 4.4). Ook werken de organisaties samen in de doorontwikkeling van het database- en kassasysteem dat het Grachtenfestival heeft opgezet. Over het IJ en het Grachtenfestival hebben hierover onderling al afspraken gemaakt.

Behalve met **de Amsterdam Fringe** en **TF** heeft Over het IJ Festival met het **ITS Festival** een goede afstemming en uitwisseling van netwerk en expertise. Binnen het nieuwe Kunstenplan willen ITS en Over het IJ Festival gericht kijken naar mogelijkheden voor samenwerking bij het opzetten en doorspelen van locatieprojecten die binnen beide festivals passen. Met **Amsterdam Roots Festival** wil Over het IJ Festival in het komende Kunstenplan bekijken hoe er kan worden samengewerkt in het door laten spelen van met name jong talent (bijvoorbeeld uit het Zeecontainerprogramma) en ook door te onderzoeken of er gezamenlijk projecten kunnen worden opgezet. Hierin zal de uitwisseling en samenwerking tussen podiumkunsten (vanuit Over het IJ Festival) en muziek vanuit (Roots) centraal staan, naast de focus op jong talent.

Buiten Amsterdam is er de samenwerking tussen de zomerfestivals en natuurlijk de intensieve samenwerking met **Oerol**. Goede contacten met gezelschappen en productiehuzen zijn daarbij onontbeerlijk. Locatietheater, op maat gemaakt of hertaald, vraagt immers om investeringen van zowel makers als festivalorganisatie.

In de samenwerking tussen **Oerol** en Over het IJ Festival komt de nadruk te liggen op de samenwerking binnen het Atelier (zie par. 4.3), naast de intentie in het samen optrekken op het gebied

van coproduceren en programmeren van voorstellingen van makers die zich tot beide contexten kunnen verhouden (stad en natuur) alsmede het delen van (internationale) netwerken. Mogelijk worden sommige producties het ene jaar op het ene festival getoond en het andere jaar op het andere. Ook onderzoeken de organisaties de mogelijkheden voor een nauwere samenwerking op het vlak van publiciteit en marketing. Het Atelier wordt meegenomen in de aanvraag bij het Fonds Podiumkunsten als extra aan te vragen coproductiebijdrage.

Verder wordt binnen de jongemakersprogramma's al jaren samengewerkt en afgestemd met **Festival Cement**, **Theaterfestival Boulevard** en **Jonge Harten Festival**. Ook **Theater Aan Zee** (Oostende, België) is een belangrijke samenwerkingspartner; meerdere jonge makers zijn doorgestroomd naar dit festival of hebben er een voorstelling gespeeld die binnen Over het IJ Festival is ontwikkeld.

6.3 Samenwerking met theaterscholen / kunstvakopleidingen

Behalve met de verschillende opleidingen van de Theaterschool van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (Mime, Regie, SNDO, Filmacademie, Theatervormgeving, DasArts) en de Rietveld Academie, wordt er (zeker voor het Zeecontainerprogramma) ook nauw samengewerkt met de andere kunstopleidingen in het land, zoals die van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Artez, Toneelacademie Maastricht, Codarts, Fontys en de Minerva Academie. Ook zullen de komende jaren de contacten met internationale kunstopleidingen verstevigd worden.

6.4 Partners in talentontwikkeling op locatie

Samen met **DasArts** (Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten) en **Stichting NDSM** vormt Over het IJ Festival de 3Package Deal (AFK) **Urban Playground / Amsterdam-Noord als speelterrein**. Anders dan (traditioneel) theater in een zwarte doos zoeken DasArts, Over het IJ Festival en Stichting NDSM binnen deze coalitie de interactie met de omgeving op. Dit uit zich in vormen van locatietheater, kunst in de openbare ruimte en sociaal-artistiek geëngageerd werk. De drie organisaties kunnen via deze regeling jaarlijks gezamenlijk een bijzonder (internationaal) talent een ontwikkeljaar bieden. In 2015-2016 is dat theatermaker Johannes Bellinkx die hierin een mooie opvolging van zijn Atelier-traject vond.

Een opvolging van de nieuwe talenten die het festival heeft leren kennen vanuit de verschillende talentontwikkelingsonderdelen (met name het Atelier-traject) kan verder worden gewaarborgd door de nauwe samenwerking met **Theater Frascati**, genaamd **De stad als podium** (zie par. 4.5).

Een andere ketenpartner/opvolging van het Atelier is **Feikes Huis**, die het Atelier graag gebruikt als vijver om talent uit te vissen. Bij objecttheater gaat het vaak om bewerkelijke en/of ingewikkeldere concepten. Daarom is het heel vruchtbaar als er eerst een proeve (zoals binnen het Atelier) tot stand komt en dan pas de productie met alles erop en eraan. Op deze wijze heeft Feikes Huis al samengewerkt met Johannes Bellinkx, die binnen het Atelier de proeve/onderzoeksvoorstelling Natureluren maakte en vervolgens bij Feikes Huis Framing, de uitwerking hiervan (gemaakt voor Oerol en Over het IJ Festival). Feikes Huis wil graag ook in de toekomst het Atelier volgen als mogelijk traject om tot producties te komen en wordt hiermee ketenpartner in talentontwikkeling.

Samen met **Oostblok en Bellevue Lunchtheater** hoopt Over het IJ Festival schrijver Timen Jan Veenstra te ondersteunen binnen een ontwikkeltraject via de Nieuwe Makers regeling van het FPK, waarbij Over het IJ Festival hoofdaanvrager is. In deze aanvraag, die nog ter beoordeling bij het fonds ligt, speelt de hele stad als inspiratiebron voor documentair/locatiegericht schrijven een rol.

Oostblok is verder voornemens om in het nieuwe Kunstenplan speciaal wijkgerichte locatietheaterprojecten op te zetten in Amsterdam-Oost. Over het IJ Festival zet sowieso zijn (locatie-) expertise en artistieke begeleiding in binnen het project dat Timen Jan Veenstra daar in het kader van zijn project gaat doen en heeft de intentie dit ook bij andere locatieprojecten van Oostblok te doen. Het is de bedoeling te bekijken hoe de organisaties verder kunnen samenwerken en waar Over het IJ Festival netwerk en kennis aangaande buurtgericht werken kan delen.

Ook met de **Tekstmederij** gaat het festival een samenwerking aan. Die zal draaien om de opvolging van jong schrijftalent en het inzetten van artistieke begeleiding en expertise door artistiek leider Simone Hogendijk, voor schrijvers die binnen de Tekstmederij een tekst voor locatietheater ontwikkelen of ontwikkeld hebben. Het festival zal per schrijfproject bekijken of en hoe dit ook binnen het festival een plek of opvolging kan krijgen.

Asko/Schonberg Ensemble wil binnen Over het IJ Festival verkennen hoe jonge (internationale) componisten en musici een plek kunnen krijgen binnen talentontwikkelingstrajecten van het festival. Er zijn mogelijkheden binnen het Zeecontainerprogramma, maar misschien ook binnen het Wijkmakersproject. Daarnaast zullen de komende vier jaar jonge componisten die geïnteresseerd zijn in locatietheater en het zoeken naar nieuwe theater- en muziekvormen, worden gekoppeld aan een theatermaker binnen een speciaal project / traject over de herleving van een locatie via een partituur. De fysieke ruimte en historie van de NDSM-werf, Amsterdam-Noord en zijn verbintenissen met de stad

Amsterdam zullen daarbij centraal staan. De componisten van K[h]AOS zullen geruime tijd op de NDSM-werf resideren om er inspiratie op te doen. De jonge musicoloog Jan Nieuwenhuis en scenograaf Teun Mosk zullen het project mede cureren en ondersteunen.

Met het **Veem Huis voor Performance** werkt Over het IJ Festival samen in het ruimte geven aan de ontwikkeling van jong talent door het gezamenlijk ondersteunen van jonge makers en in het waar mogelijk organiseren van een discours rond hun werk via debatten en ontmoetingen tussen makers en publiek. In 2015-2016 werken de organisaties samen binnen de opvolging van het project The Office of Lost Time van Alice Pons en Olivia Reschovsky. In het verleden werkten beiden organisaties al vaker samen binnen het festival.

Over het IJ Festival heeft al jaren een warme band met **Orkater**. Met name locatieprojecten van de jonge makers van de **Nieuwkomers** zullen, waar dat past, ook de komende jaren geprogrammeerd en gecoproduceerd worden. Voor 2017 staat het Nieuwkomersproject van Iona Daniel en Rineke Roosenboom op onze lijst, makers die zich ontwikkeld hebben binnen het Zeecontainerprogramma en de samenwerking van het festival met het Grachtenfestival en die daar opgepikt werden door Orkater.

Met **Likeminds**, waar het festival al langer mee samenwerkt op het gebied van talentontwikkeling, zal worden onderzocht hoe dit concreet kan worden gemaakt: (locatie)onderzoeksprojecten die binnen Likeminds zijn gemaakt kunnen mogelijk opvolging en uitwerking krijgen binnen programma onderdeel Platform van Over het IJ Festival. Dit wordt per project bekeken.

Ook met het **Bostheater / Boslab** bestaat al jaren een goede wederzijdse afstemming in talentontwikkeling en netwerk die de beide organisaties graag voortzetten. Zo stroomde theatermaker Hedwig Koers door vanuit het Boslab naar de nieuwste lichting van Atelier Oerol / Over het IJ Festival.

Ten slotte is Over het IJ Festival lid van het Amsterdams Festival Overleg, medeoprichter van het nieuwe landelijke podiumkunsthieroverleg en lid van de Tafel van Talentontwikkeling.

7. DUURZAAMHEID EN TOEGANKELIJKHEID

In 2009 heeft de organisatie van Over het IJ Festival zich voor het eerst ten doel gesteld om zo duurzaam mogelijk te produceren – en die lijn houden we vast. Er wordt gewerkt met milieuvriendelijke afvalverwerking en drukwerk. Met energie wordt zuinig omgesprongen, aggregaten worden zo min mogelijk ingezet. De horeca en catering werken met biologische en diervriendelijke producten. De kantoorartikelen worden zo duurzaam mogelijk ingekocht. Er wordt samenwerking gezocht met partners die ook streven naar duurzaamheid. In 2013 heeft het festival het Amsterdamse Convenant Duurzame Evenementen ondertekend. In 2016 wordt er gestreefd naar het volledig duurzaam produceren van het nieuwe Festivalhart op de NDSM-werf. Hiervoor worden apart partners benaderd om gezamenlijk een plan te creëren. De komende jaren blijft duurzaamheid een belangrijk speerpunt van het festival.

Cultuur is voor iedereen, vindt Over het IJ Festival. Daarom heeft het festival de afgelopen jaren in samenwerking met Stichting 5D maatregelen getroffen om het festival toegankelijker te maken voor mensen met een handicap. Het festival zal ook de komende jaren van toegankelijkheid een speerpunt maken.

8. ORGANISATIE STICHTING IJ PRODUCTIES / ZAKELIJKE KWALITEIT

Over het IJ Festival wordt geproduceerd door Stichting IJ Producties. Het besturingsmodel sluit aan bij de Governance Code Cultuur. Om de bestuursfuncties optimaal te kunnen vervullen is het belangrijk dat er veel 'kruisbestuiving' is tussen verschillende typen deskundigheid. Dit vraagt van eenieder een redelijke kennis van terreinen buiten het eigen vakgebied. Het bestuur dient zodanig te zijn samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar en ten opzichte van de directeur onafhankelijk en kritisch opereren.

De Stichting IJ Producties heeft een directie bestaande uit een directeur en een artistiek leider. De directeur legt over het gevoerde beleid verantwoording af aan het bestuur. De directie houdt het bestuur gevraagd en ongevraagd op de hoogte van alle voor de toezichthoudende en adviserende functie van het bestuur relevante informatie betreffende het beleid van de directie en de algemene gang van zaken in de organisatie. Teneinde hieraan uitvoering te geven woont de directie de vergadering van het bestuur bij, tenzij het bestuur aan de directie de wens te kennen geeft zonder directie te willen vergaderen. Dicht bij de directeur staat de artistiek leider die artistieke verantwoording aflegt aan het bestuur.

Binnen de directie van Stichting IJ Producties is de directeur eindverantwoordelijk voor het financiële, zakelijke en inhoudelijke beleid. Ook is zij verantwoordelijk voor de invulling en aansturing van de organisatie. Daarnaast draagt de directeur zorg voor het dekkingsplan van de Stichting via fondsenwerving en het werven van sponsors. Zij draagt ten opzichte van het bestuur de

eindverantwoordelijkheid voor het algemeen beleid, de financiën en de organisatie van de Stichting. De artistiek leider is verantwoordelijk voor het artistieke beleid van de organisatie en de programmering van Over het IJ Festival. Daarnaast speelt ze een belangrijke rol in de artistieke begeleiding van makers bij hun ontwikkeling in het werken op locatie.

Om te kunnen blijven voldoen aan de voorwaarden van de aangepaste Governance Code Cultuur wordt sinds 2014 een aantal bestuurszaken meer planmatig uitgevoerd. Er wordt gewerkt vanuit een vaste jaarplanning van de bestuursvergaderingen met de daarbij behorende onderwerpen. Het toepassen van de Code wordt jaarlijks geëvalueerd, net als het gewenste besturingsmodel. In 2015 is er overgestapt naar een nieuwe accountant.

De afgelopen jaren is de stichtingsorganisatie in hoge mate geprofessionaliseerd. Hoewel het aantal commercieel interessante externe projecten is gedaald, voornamelijk als gevolg van de crisis, blijft de efficiënte structurele organisatie goed draaien. Dit schept ruimte en komt ten goede aan het inhoudelijke programma van Over het IJ Festival. De afgelopen drie jaar produceerde Stichting IJ Producties ook het Noorderparkfestival in opdracht van stadsdeel Noord en in 2015 de opening van het Noorderparkbad. Het ziet ernaar uit dat de stichting het Noorderparkfestival de komende jaren zal blijven produceren. Naar alle waarschijnlijkheid heeft het stadsdeel hier financiële middelen voor beschikbaar. Daarbij wordt er ingezet op de uitbreiding van het aantal externe opdrachten, zoals er nu gewerkt wordt aan de voorbereidingen voor een buurt participatietraject in opdracht van een van de gebiedsteams van het stadsdeel.

Sinds januari 2013 is Esther Lagendijk algemeen directeur, zij is al sinds 2007 verbonden aan Over het IJ Festival. Haar functie beslaat 4,5 dagen in de week, vanaf 2017 zal zij 5 dagen per week voor de Stichting werken. Simone Hogendijk is sinds 2015 artistiek leider. In drie dagen per week bepaalt zij de artistieke lijn en het programma van het festival en begeleidt veel makers op artistiek niveau. De artistiek leider werkt nu als freelancer en zal vanaf 2017 in dienst van de Stichting treden, voor vier dagen per week. De werkdruk op de directie is momenteel erg hoog en gezien de toegenomen activiteiten voor de komende jaren is een aanpassing van het aantal uren noodzakelijk. Op kantoor is tevens drie dagen per week een managementassistent werkzaam en er is voor één dag in de week een financieel medewerker / boekhouder in dienst. Zij stelt ook de jaarrekening op, die vervolgens wordt gecontroleerd door de accountant. De algehele aandacht voor programmering, talentontwikkeling en de artistieke begeleiding van producties is de afgelopen periode geïntensiveerd. Zo ondersteunen beeldend kunstenaar Maurice Bogaert en theatermaker Alexandra Broeder als artistiek begeleider binnen de nieuwe makertrajecten van Atelier, Zeecontainerprogramma en Wijkmakers. Deze lijn zal worden doorgezet. Ook de productionele ondersteuning is versterkt, door de taakverdeling binnen het team te herzien en freelancers aan de organisatie te binden. Daardoor groeit de teamspirit en gaat er geen kostbare kennis verloren. De brede kwaliteitsslag heeft een positief effect op theatermakers en publiek, die enthousiast reageren op de ontvangst, het programma en de professionaliteit van de festivalorganisatie.

Voor de periode 2017-2020 wordt ingezet op een grotere structurele basis voor de Stichting, waardoor het mogelijk gaat zijn om met een klein team van vaste medewerkers te gaan werken aan onder andere productie en marketing. Ook wordt ingezet op een assistent op het raakvlak van zakelijk en artistiek voor een deel van het jaar. Dit basisteam wordt ieder jaar vanaf maart aangevuld met freelancers. Deze constructie brengt veel voordelen met zich mee. Momenteel wordt in het najaar en de winter de inzet van productie- en marketingmensen gemist; daardoor kan de concrete realisatie en promotie van het festival pas relatief laat worden ingezet. Daar komt bij dat de programmaopzet van Over het IJ Festival, waarbij veel ter plekke wordt geproduceerd en er voor een deel wordt gewerkt met minder ervaren makers, die niet altijd een geoliede machine als organisatie achter zich hebben staan, om extra productionele aandacht vraagt. Door te besparen op de inhuur van dure freelancers worden de personeelskosten lager. Het kleine team zal ook worden ingezet voor de productie en marketing van het Noorderparkfestival.

Er wordt naar gestreefd dat het personeelsbestand een spiegel is van de diverse samenstelling van de Nederlandse bevolking.

9. FINANCIËN

Over het IJ Festival dient voor de periode 2017-2020 bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst een aanvraag in van 295.000 euro per jaar. In de periode 2013-2016 was het festival opgenomen in het Kunstenplan van de Gemeente Amsterdam voor een bedrag van 165.000 euro. Daarnaast ontving het festival gedurende de hele periode een structurele bijdrage van stadsdeel Noord van 100.000 euro. De directie gaat ervan uit dat die 100.000 euro ook in de toekomst gegarandeerd zal zijn en vraagt daar

bovenop een bijdrage van 195.000 euro (totaal 295.000 euro, 30.000 euro extra) om het festival de kans te bieden om zijn voor de stad zo belangwekkende plannen te kunnen realiseren.

9.1 Cultureel ondernemerschap én een stevige basis

Over het IJ Festival heeft dankzij een nauwe samenwerking met voornamelijk particuliere fondsen en sponsors een sterke financiële, geormerkte ondersteuning verworven. Zo droegen in de periode 2013-2015 gemiddeld 10 verschillende sponsors en rond de 7 verschillende private fondsen bij aan het festival. Bijdragen kwamen onder andere van het VSBfonds, Fonds 21, Prins Bernhard Cultuurfonds, Rabobank, Gulpener, Stichting Kinetisch Noord, Stichting NDSM, Pietersen, Stichting DOEN, Stichting Melanie, Janivo Stichting, Greenpeace, PLeek, Noorderlicht en de IJ-Kantine.

Terwijl de beheerlasten waren gedekt vanuit het structurele budget, net als een deel van de materiële lasten voor bijvoorbeeld de inrichting van het festivalterrein op de NDSM-werf, is het volledige programma de afgelopen jaren gerealiseerd vanuit geormerkte bijdragen van hierboven genoemde sponsors en fondsen. Dit is een teken van groot cultureel ondernemerschap, maar tegelijkertijd de achilleshiel van het festival. Zonder deze geormerkte bijdragen kan het festival niet worden gerealiseerd. Hierdoor heerst er ieder jaar opnieuw een grote onzekerheid over het voortbestaan. Het uiteindelijke budget wordt pas in een zeer laat stadium bekend, waardoor tegenvallers nog moeilijk kunnen worden opgevangen. In tijden van crisis en bezuinigingen, met de daarmee samenhangende toenemende druk op de private fondsen, wordt de realisatie van het festival wel erg ongewis. Deze neerwaartse spiraal wil het festival doorbreken door toe te werken naar een begroting waarmee de basis van het festival met structurele gelden gedekt is.

Met zijn nieuwe festivalformule (zie par. 5.1) heeft Over het IJ Festival gekozen voor een nieuwe, meer eigentijdse richting. Daarmee wil het festival vol goede moed de stad gaan bespelen. Dit zal echter niet mogelijk zijn zonder een structurele bijdrage van zowel de stad als het landelijke Fonds Podiumkunsten. Om het festival op een goede, professionele manier neer te zetten en echt een gebaar te maken in de stad, is een goede basis onontbeerlijk. Hiermee wordt het mogelijk om op de ondernemende wijze die de organisatie gewend is, extra privaat budget te verwerven. Dit wordt dan ingezet voor bijzondere projecten, voor extra programma, maar de basis van het festival moet financieel gedekt zijn om te kunnen overleven en om überhaupt een stevige bodem te hebben.

Het aandeel eigen inkomsten van het festival lag de afgelopen jaren rond de 50%. Onze inschatting is dat met een grotere structurele subsidie dit percentage behouden zal blijven. Er wordt ingezet op een groei van het aantal verkochte kaarten en een toename van bijdragen vanuit het bedrijfsleven. Ook produceert de Stichting externe projecten, zoals het Noorderparkfestival. Deze externe projecten leveren extra inkomsten op die rechtstreeks naar het festival vloeien: de Stichting financiert er een deel van het jaar de beheerlasten mee.

9.2 Toelichting meerjarenbegroting

Afgezet tegen het aantal bezoekers zijn de beheerlasten van het festival laag. De organisatie hanteert dan ook als uitgangspunt dat zo veel mogelijk budget besteed moet worden aan het artistieke aanbod en is van mening dat de theatermakers binnen de verschillende projecten naar behoren betaald krijgen. Daar wordt in de begroting dan ook op ingezet. De afgelopen jaren was er geen budget om de salarissen van de medewerkers te laten groeien met een jaarlijks percentage. In deze begroting worden de medewerkers daarvoor gecompenseerd en wordt er jaarlijks een inflatiecorrectie toegepast.

Stichting IJ Producties zal de volgende projecten zelf gaan (co)produceren: het Zeecontainerprogramma (15 projecten), het Atelier (in samenwerking met Oerol), de Variaties-producties (in samenwerking met het Grachtenfestival), het Wijkmakers-project (in samenwerking met de Tolhuistuin, de Theaterstraat en Stichting NDSM) en om het jaar een productie op locatie (in samenwerking met Theater Frascati). Voor deze producties wordt jaarlijks of om het jaar een budget gereserveerd. Daarnaast worden er garanties geboden aan de bespelende gezelschappen. De makers binnen Platform ontvangen van het festival een uitkoopsom of productiebijdrage. Ook zal er jaarlijks een internationaal (uitwisselings-)project gerealiseerd gaan worden, in samenwerking met Stichting NDSM, Theaterstraat en eventueel een coproducerende partij.

Binnen de publieksopbrengsten worden de recettes opgenomen voor de verkoop van de festivalbandjes en voor de voorstellingen binnen De Stad als Metropool, De Lokale Stad en het internationale project. De freelance medewerkers voor de eigen (co)producties worden begroot binnen het specifieke productiebudget.

9.3 Nieuwe fondsen en sponsors

Voor de volgende edities gaat er gekeken worden welke nieuwe fondsen en sponsors relevant zijn voor het festival. Ter aanvulling op de bestaande contacten met vele private fondsen, wordt er contact gelegd

met Ammodo, Dioraphte, V-fonds en Fonds voor Democratie en Media. Vooral de brug die Over het IJ Festival wil slaan in de relatie tussen kunst en maatschappij biedt kansen bij fondsen. Ook bij de trajecten voor talentontwikkeling, een van de grootste krachten van het festival, zijn er aanknopingspunten. Het gaat hier om specifieke programmaonderdelen, waarvoor aparte geormerkte financiering gezocht wordt, zoals een specifiek programma in een wijk, een bijzonder locatieproject in Zaandam of in een verlaten industrieel gebied aan de grens van Amsterdam. Ook specifieke trajecten voor talentontwikkeling zullen worden meegenomen in deze geormerkte aanvragen. De sponsoring van bedrijven zal voor een deel bestaan uit het om niet ter beschikking stellen van een ruimte, het leveren van stroom en logistieke middelen, maar ook wordt er gezocht naar sponsorbijdragen in geld. Kansen liggen vooral in nieuwe, te ontwikkelen gebieden, waarvoor budget vanuit projectontwikkelaars beschikbaar is gekomen. Bovendien heeft de Stichting samen met stadsdeel en Coöperatie Cultuurtafel Noord het initiatief genomen tot de oprichting van een Noord bedrijvenfonds. Het verdiepingsprogramma de Stad van Morgen zal voor een groot deel bekostigd moeten worden door de verschillende te betrekken partners.

Met een bredere structurele basis zal het voor het festival mogelijk worden om een reserve op te bouwen. Hiermee kan tegenwicht worden geboden in jaren met slechte weersomstandigheden, voetbalkampioenschappen of andere tegenslagen. Het risico dat het festival jaarlijks loopt is momenteel te groot en moet kunnen worden opgevangen. Daarom wordt er jaarlijks een bedrag voor de noodzakelijke opbouw van deze reserve opgenomen.

10. PUBLIEKSBEREIK EN MARKETING

Over het IJ Festival wil zich via nieuwe ervaringen en ontmoetingen met het publiek verbinden door de bezoekers ook als stadsbewoners aan te spreken. We zijn er voor een breed publiek: van theaterfijnproever tot beginnende culturele omnivoor tot wijkbewoner. De makers nemen de bezoekers mee in hun zoektocht naar een nieuwe theatertaal, zowel in het ontwikkelproces als bij de uitvoering, werkend buiten de theatermuren, met thema's en vraagstukken die leven in de stad. De bezoekers zijn een belangrijke voedings- en inspiratiebron. Verschillende doelgroepen worden op verschillende manieren aangesproken en betrokken bij verschillende onderdelen van het programma.

10.1 Marketing als DNA van Over het IJ Festival

Sinds Over het IJ Festival een strategische marketeer heeft toegevoegd aan de staf van de organisatie, is er een constructieve verandering tot stand gebracht: de nadruk is meer komen te liggen op de wensen en voorkeuren van het publiek, hun binding met festival en de uitstraling in binnen- en buitenland. Marketing is nu een integraal onderdeel van de organisatiestructuur; het loopt als een rode draad door de activiteiten – van programma tot productie, van horeca tot publiekscommunicatie tijdens het festival.

Het streven is om vanaf nu de marketing en communicatie net zo innovatief te laten zijn als het programma. De sleutel ligt bij maatwerk, een herkenbare eigen stijl, de juiste toon. Voor potentieel publiek wil het festival de drempel verlagen door met een nieuwe kijk en oog voor detail te werk te gaan, zodat veel mensen zich aangesproken en welkom voelen op het festival. Met een spannende en toegankelijke marketingmix, een campagne die tot de verbeelding spreekt en zich richt op specifieke doelgroepen, gaat het festival de komende vier jaar zoveel mogelijk 'bewoners' aan zich binden.

In 2015 zijn verschillende marketing- en communicatietools grondig aangepakt, geherstructureerd en vernieuwd. Over het IJ Festival profileert zich steeds meer als een merk en een platform voor ontdekking, verdieping en verbinding. Het publiek weet dat je bij Over het IJ Festival hoogstaand theater van jonge talenten, veelbelovende nieuwe theatermakers en bijzondere meer gevestigde makers kunt ontdekken. Bij de editie van 2015 heeft de trouwe bezoeker dit laten blijken door het 'bandjesprogramma' (Zeecontainerprogramma en Platform) veelvuldig te bezoeken en het totale festivalprogramma hoog te waarderen. Gemiddeld werden er vier voorstellingen en/of kunstinstallaties per verkocht festivalbandje bezocht. Het Zeecontainerprogramma is nog nooit zo goed en veelvuldig bezocht als in 2015. De introductie van het festivalbandje draagt bij aan dit succes en bewijst hoe enthousiast en gedreven de bezoeker is om vernieuwend en prikkelend theater te ontdekken.

Deze gegevens en het betrouwbare profiel van de bezoekers van het festival zijn van grote waarde, de oogst van 23 jaar toegewijde, noeste arbeid. Over het IJ Festival gaat de komende jaren de relatie met zijn publiek verder uitdiepen en ervoor zorgen dat er nog meer nieuw publiek 'op de been' komt voor het aanstormende en gevestigde talent uit binnen- en buitenland.

Het afgelopen jaar heeft Over het IJ Festival bij de marketing volop samengewerkt met de partners op de NDSM-werf, de locatiepartners, de vaste partners (zoals Oerol), de bespelende theatergezelschappen en de vrijwilligers. Deze gezamenlijke inzet zal de komende jaren nog verder worden uitgebouwd, waardoor de community van het festival een grote bijdrage levert aan het positieve imago van het festival en het bereiken van een breed en divers publiek.

10.2 Bezoekers en doelgroepen

Tot op heden worden de volgende doelgroepen bereikt: Amsterdams cultureel en uitgaanspubliek; grootstedelijke jongeren van diverse komaf; nieuwsgierige Amsterdammers die normaliter niet of nauwelijks cultuur bezoeken; bezoekers uit Zaanstad en verder uit de regio en, tot slot, het landelijk festivalpubliek. In korte tijd heeft Over het IJ Festival een trouw en divers publiek weten op te bouwen van mensen tussen de 18 en 65 jaar. Zestig procent is afkomstig uit Amsterdam, veertig procent van daarbuiten. Het festival bedient ook nieuw theaterpubliek: mensen die eigenlijk wel vaker cultureel actief willen zijn, maar niet goed weten hoe en waar ze iets van hun gading kunnen vinden. Het festival weet deze relatief jonge groep te trekken dankzij de combinatie van vernieuwend, prikkelend aanbod, een prettige ambiance en bijzondere locaties.

Het festival presenteert het programma via een tweedeling: het festivalbandjesprogramma en de reguliere voorstellingen (zie p.3). Het bandjesprogramma staat voor jong, spannend en laagdrempelig theater. Hiermee wil het festival een publiek bereiken tussen de 18 en 40 jaar, grootstedelijke jongeren van diverse komaf, mensen die het leuk vinden om af en toe iets cultureels te doen en het interessant en spannend vinden om werk te zien van jonge en onbekende theatermakers, op locatie tijdens een festival. Dit zijn ook de mensen die bijvoorbeeld de Talkshow in het Festivalhart zullen bezoeken.

Het reguliere theaterprogramma is gericht op een publiek tussen de 30 en 80 jaar oud, in cultuur geïnteresseerde mensen uit Amsterdam en omgeving. Ook het Nederlandse theaterfestivalpubliek is hierin geïnteresseerd. Het gaat hier om voorstellingen van grotere namen, bekend voor mensen die wat vaker naar het theater gaan. Deze doelgroep zal ook actief worden benaderd voor de nagesprekken binnen het verbindende verdiepingsprogramma De Stad van Morgen.

Een andere doelgroep is de spontane bezoeker van het gratis toegankelijke Festivalhart en de bestaande horeca op de NDSM-werf. Dit zijn voornamelijk bewoners van Noord, toeristen en het algemene Amsterdams uitgaanspubliek. Proactieve infomedewerkers zullen deze spontane bezoekers attenderen op de voorstellingen en hen uitdagen om een festivalbandje aan te schaffen.

Verder gaat Over het IJ Festival inzetten op het bereiken van de toerist in Amsterdam. Veel voorstellingen, met name binnen de Festivalstad, zijn begrijpelijk voor mensen die de Nederlandse taal niet machtig zijn. Door een samenwerking aan te gaan met hotels en Amsterdam Marketing zal het festival toeristen die in de zomer in de stad verblijven uitnodigen om een kijkje te komen nemen.

Podiumkunstprofessionals worden rechtstreeks benaderd en uitgenodigd. Een nieuwe professionele doelgroep zijn planologen en architecten. In samenwerking met Pakhuis De Zwijger, de Universiteit van Amsterdam en vele andere partners wordt voor hen een apart randprogramma ontwikkeld. Via de kanalen van de genoemde partijen wordt deze doelgroep bereikt.

10.3 Marketingstrategie

Voor de marketingstrategie van Over het IJ Festival is een viervoudige kerndoelstelling geformuleerd: 1. het bereiken van zo veel mogelijk potentiële bezoekers; 2. het uitbreiden van de lokale, landelijke en internationale naamsbekendheid van Over het IJ Festival; 3. het vergroten van het aantal herhalingsbezoeken en het stimuleren van het bezoeken van meerdere voorstellingen per festivalavond (uit zowel het reguliere als het bandjesprogramma); 4. het opbouwen van een relatie en verbinding met het publiek.

De marketingstrategie voor de komende periode sluit aan op de creatieve en artistieke ambities van het festival, waarbij de ontwikkeling van de stad het uitgangspunt blijft. Voorstellingen worden gespeeld op unieke locaties waarbij de band met Amsterdam en zijn bewoners op bijzondere wijze tot uitdrukking wordt gebracht. Het festival wil met de programmering bewerkstelligen dat mensen anders of opnieuw naar hun stad gaan kijken. De marketingcampagne gaat een gevoel creëren dat past bij deze ontwikkelingen en voortborduurde op de campagne die in 2015 is ingezet. Ook wordt het publiek in de (nieuwe) festivalstructuur meer bij de hand genomen. Via een verdiepingsprogramma met bijzondere nagesprekken en een talkshow ontstaat er wezenlijk contact: het festival gaat rechtstreeks met de bezoeker in gesprek.

In de komende maanden en in 2017-2020 ligt de focus op het uitbouwen van het beter bereiken van de potentiële doelgroep en goede serviceverlening voor de festivalbezoekers. Er wordt meer maatwerk geboden. Met actieve marketing en communicatie over de verschillende programmaonderdelen en aantrekkelijke voorstellingscombinaties worden mensen uitgedaagd om iets anders uit te proberen, zodat iemand die voor een specifiek gezelschap komt ook een festivalbandje aanschaft en iemand die met een festivalbandje over het terrein heen loopt ook een reguliere voorstelling bezoekt, zodat de verschillende doelgroepen meer door elkaar gaan bewegen. De website krijgt een 'programmakeuze-tool' voor de bezoeker zodat hij/zij naar de juiste voorstelling wordt geleid en een kaartje koopt. Daarnaast komt er een 'adviseer mij'-button voor advies op maat van de organisatie. Video-interviews met makers en achtergrondinformatie over voorstellingen worden verspreid via de

website, YouTube en verschillende sociale media. Voor de bezoeker van Over het IJ Festival wordt een app ontwikkeld voor een digitale ontdekkingstocht over het festival. Kortom, er komt meer maatwerk in de communicatie en een persoonlijker contact met de nieuwe en de trouwe bezoeker.

10.4 Doelen 2017-2020

Over het IJ Festival slaagt er goed in te communiceren met de verschillende doelgroepen en partners. Het festival weet altijd een sterke campagne te voeren voor en tijdens het festival. Door het jaar heen communiceert het festival continu met verschillende partijen en partners. Dit zijn onze concrete marketingdoelen voor 2017-2020:

- Een krachtig accent op het verlenen van service en maatwerk: via de website, het kaartverkoopsysteem en de database, maar ook *live* terwijl de bezoeker op het festival is. Een kieswijzer en app voor het publiek ontwikkelen waardoor mensen op meerdere dagen komen en/of meer voorstellingen op één festivaldag bezoeken. Cross- en upselling voorafgaand aan en tijdens het festival genereren.
- Het ontwikkelen van een adequate socialemediastrategie. Facebook, Twitter en Instagram zijn de belangrijkste kanalen.
- Publieksonderzoek en meer kennis vergaren over bezoekers staat hoog op het prioriteitenlijstje van Over het IJ Festival. Met deze kennis kan een nog betere service en meer maatwerk worden geleverd.
- Nadruk op de omgeving: Amsterdam en Amsterdam-Noord zijn het belangrijkste doelgebied. Daarnaast gaat het festival zich meer richten op provincies als Noord-Holland, Flevoland en Utrecht.
- De relatie met mediapartner Het Parool verdiepen en nieuwe mediapartnerships aangaan, ook met lokale media in Amsterdam-Noord.
- Een doeltreffende prijsstrategie neerzetten zodat het interessant wordt om meerdere voorstellingen te zien en op meerdere dagen het festival te bezoeken – bijvoorbeeld door het inzetten van early bird-acties, combinatieprijzen en meerprijskortingen.
- Een accent op het benaderen van internationale bezoekers. Meer tweetaligheid. Opzet van een strategisch marketingbeleid gericht op toeristen. De samenwerking met hotels en Amsterdam Marketing intensiveren.
- Over het IJ Festival is een inhoudelijk hoogstaand en sociaal breed georiënteerd festival geworden. Binnen de marketing en communicatie wordt het een uitdaging om deze aspecten steeds meer onder de aandacht te brengen, met thema's als architectuur, de stedelijke omgeving en haar bewoners, duurzaamheid en een nieuw te ontwikkelen theatertaal. Al deze sub-gebieden worden in de marketing apart geaccentueerd binnen de context van het festival als geheel.
- Over het IJ Festival wil zich behalve met het publiek ook verbinden met wijk- en stadbewoners. Zij worden bereikt via lokale mediapartners en -kanalen, maar ook door hen rechtstreeks aan te spreken via projecten in en over de openbare ruimte. Met name binnen het programma De Lokale Stad wordt de brug geslagen tussen bewoner en bezoeker. Ook het feit dat Stichting IJ Producties het Noorderparkfestival produceert bewijst de lokale betrokkenheid van het festival. Juist die combinatie van lokale worteling en landelijke uitstraling is een van de vele krachten van Over het IJ Festival.